

Bataafs

LYCEUM

SOCIAAL VEILIGHEIDSPLAN

**Bataafs Lyceum
2021-2022**

Versie 1.3

Versiebeheer

Versie	Datum	Door wie	Korte beschrijving aanpassing
0.1	19-08-2015	MT & OT	Eerste versie 2015-2016
0.2	21-09-2015	SMB	
0.3	14-10-2015	MT	Wijzigingen doorgevoerd
0.4	24-11-2015	MT	Verzoek VMR toegevoegd
0.5	31-08-2016	MT	Wijziging counselor
0.6	20-07-2017	OT	Aanpassing
1.0	11-06-2018	OT en MT	Wijziging COC pagina 7 en Bijlage D
1.1	08-01-2020	OT	Aanpassing namen
1.2	24-08-2021	OT	Aanpassing namen
1.3	05-10-2022	OT	Aanpassing namen

1. Voorwoord

Voor u ligt het sociaal veiligheidsplan van het Bataafs Lyceum. De overheid vraagt aan scholen vast te leggen hoe ze omgaan met de (preventie van) pesten, discriminatie, seksuele intimidatie, agressie en geweld. M.b.t. de laatste vier onderwerpen is door de diverse scholen en instanties in het Hengelose beleid geformuleerd in het "Convenant Veiligheid in en om de school" en het "Handelingsprotocol bij grensoverschrijdend gedrag". Beide stukken zijn te vinden op de website van het Bataafs Lyceum.

Als gevolg van het bovenstaande hebben wij ons in dit plan geconcentreerd op de preventie en aanpak van pesten. Bij het samenstellen van het sociaal veiligheidsplan is gebruik gemaakt van publicaties van de VO-raad en de Stichting School en Veiligheid.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	5
1. Wat is pesten?	6-6
2. Preventief: het schoolklimaat, uitgangspunten school	7
3. Preventieve aanpak: rol van de docent / mentor.....	8
3.1 Roluitoefening t.o.v. De groep	8
3.2 Roluitoefening t.o.v. De individuele leerling	8-8
4. Curatieve aanpak	99-10
Bijlage A: Stappenplan bij pesten.....	111
Bijlage B: Digitaal pesten	12-14
Bijlage C: Stappenplan sexting.....	14
Bijlage D: Contactpersonen.....	145
Bijlage E: Bronvermelding.....	15

Inleiding

Het Bataafs Lyceum stelt leerlingen in staat zich te ontwikkelen. Daarbij gaat het om het verwerven van kennis, maar tevens is er aandacht voor vaardigheden, houding en inzicht in een veilige omgeving. We streven naar een klimaat waarin leerlingen in verbinding zijn met medeleerlingen en leerkrachten. Dat een dergelijk klimaat niet vanzelfsprekend is blijkt uit het feit dat volgens schattingen ongeveer 10% van de leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs gepest wordt. Als er niet tijdig wordt ingegrepen kunnen leerlingen die gepest zijn daar heel veel last van krijgen in hun leven. Leerlingen die lange tijd structureel gepest zijn kunnen:

- een negatief zelfbeeld ontwikkelen.
- geen vertrouwen meer in leeftijdgenoten hebben.
- ook geen vertrouwen meer in volwassenen hebben (want die hebben het niet kunnen tegenhouden of hebben helemaal niets gedaan).
- als afweermechanisme zelf gaan pesten.

Pesten is een breed maatschappelijk probleem en een effectief anti-pestbeleid is dan ook noodzakelijk. Daarin moeten scholen natuurlijk een belangrijke rol spelen, maar daarnaast ook ouders, sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties.

De aanpak van pesten is het meest effectief als het een onderdeel is van een brede aanpak van de sociale veiligheid in de school. Bij sociale veiligheid gaat het om het bevorderen van sociaal gedrag door bijvoorbeeld gedragsregels op school en het tegengaan van grensoverschrijdend en ongewenst gedrag, zoals pesten, discriminatie, seksuele intimidatie, agressie, geweld, racisme en radicalisering.

In een veilig schoolklimaat worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien. Dit gedrag is gebaseerd op normen en waarden die beschreven staan in onze schoolregels. Daarnaast worden leerlingen aangesproken op het overtreden van de regels en wordt er opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag.

Van belang voor het handhaven van een veilig schoolklimaat zijn:

- Een schoolbrede preventieve en curatieve aanpak, waarbij docenten, leerlingen en ouders worden betrokken.
- Duidelijke laagdrempelige en betrokken aanspreekpunten voor leerlingen, ouders en team.
- Een heldere rolopvatting van iedere medewerker op school bij het uitdragen van normen en waarden, en bij het signaleren en ingrijpen bij grensoverschrijdend gedrag.
- Inzicht in de manier waarop leerlingen de sociale veiligheid op school ervaren. Het Bataafs Lyceum gebruikt hiervoor de enquêtes van “Vensters voor verantwoording”. De resultaten worden meegenomen in de evaluatie en verbetering van de schoolveiligheid
- In dit plan zetten we uiteen hoe we, op basis van de bovenstaande uitgangspunten, omgaan met de sociale veiligheid op het Bataafs Lyceum.
- Waar nodig kan er in overleg met ouder(s)/verzorger(s) en leerling afgeweken worden van het protocol.

1. Wat is pesten?

Een definitie van pesten die vaak wordt gebruikt is die van Dan Olweus: 'Iemand wordt gepest wanneer hij of zij herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meer personen'. Deze definitie wordt regelmatig door verscheidene bronnen aangevuld met de volgende criteria:

- Er is sprake van een negatieve bedoeling.
- De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon gericht.
- Er is sprake van machtsongelijkheid.

Socioloog en pedagoog Mieke van Stigt voegt aan deze definitie en criteria toe dat er meestal sprake is van een specifieke groepscontext waarin het pesten plaatsvindt. Deze context wordt gekenmerkt door een onveilige en negatieve basissfeer in de groep, waarbinnen een norm bestaat over hoe gedacht wordt over anders zijn en wat geoorloofd gedrag is. Wie anders is hoort er niet bij en mag gepest worden.

Als buitenstaander kan het gedrag van leerlingen die elkaar plagen of ruzie hebben er hetzelfde uitzien als bij pesten. Van plagen is echter sprake wanneer het gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht is en wanneer de machtsongelijkheid niet duidelijk aanwezig is. De intentie is duidelijk negatiever in het geval van pesten. Als een leerling geplaagd wordt is geen sprake van uitsluiting, maar is de intentie juist om elkaar aan het lachen te maken.

Bij ruzie is er sprake van een conflict dat meestal gaat over een situatie of zaak. Het conflict is een uitwisseling van argumenten op een emotionele (boze) manier. In de meeste gevallen wordt een ruzie gewoon bijgelegd. Er is nauwelijks sprake van machtsongelijkheid; beide personen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan.

Voorbeelden van pestgedrag zijn:

- Stelen of vernielen van bezittingen
(bijv. afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen)
- Intimidatie
(bijv. een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen; seksuele intimidatie)
- Fysiek pesten
(bijv. trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken)
- Verbaal pesten
(bijv. schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas)
- Isolatie (bijv. uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk maken dat hij / zij niet gewenst is, doodzwijgen)

Voorbeelden van digitaal pestgedrag zijn:

- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail
- Chantage na webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- Het ongewenst worden blootgesteld aan grensoverschrijdend materiaal zoals: geweldsbeelden en (kinder) porno

- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Ongewenst contact met vreemden
- Pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)

Als school zijn wij verantwoordelijk voor het waarborgen van een veilige sfeer. Pestgedrag (zowel digitaal als niet-digitaal) kan, naast ongewenst, ook strafbaar zijn. Het doen van aangifte is een van de mogelijkheden. Zie hiervoor de stappen in het “handelingsprotocol schoolveiligheid / handelingsplan grensoverschrijdend gedrag” (schoolsite Bataafs Lyceum).

2. Preventief: het schoolklimaat, uitgangspunten school

Het uitgangspunt van de school staat vermeld in de schoolgids:

“Wij staan voor een positieve houding, respectvol en correct gedrag en net taalgebruik van medewerkers en leerlingen. Binnen onze school is geen ruimte voor racisme, discriminatie of geweld en pesten wordt als ontoelaatbaar gedrag beschouwd. In de mentorlessen wordt aandacht besteed aan bewustwording. Als er een melding is van pestgedrag wordt daar altijd wat mee gedaan. De stappen die hierbij ondernomen worden staan beschreven in het pestprotocol. Dit pestprotocol is opgenomen in ons schoolondersteuningsprofiel.”

De school moet zorgen voor een veilig en positief schoolklimaat. Iedereen gaat respectvol met elkaar om, verschillen moeten mogelijk zijn, de dialoog wordt aangegaan. In de mentorlessen wordt aan het begin van het schooljaar ingegaan op het schoolklimaat, de normen van de school en de gedragsregels. In de brugklassen zullen de counselors hierover speciale lessen verzorgen. In het kader van wat wel en wat niet kan wordt ook aandacht besteed aan pesten, discriminatie, seksuele intimidatie, agressie en geweld. Maar minstens zo belangrijk is de positieve insteek. Wat is respect voor elkaar, wat is een positieve houding ten opzichte van elkaar?

Bij pestproblemen is er vaak sprake van vijf groepen. Er wordt daarom ook wel gesproken over een vijfsporen aanpak om pesten tegen te gaan. Het gaat daarbij om de gepeste leerling(en), de pestende leerling(en), de zwijgende middengroep, het personeel en de ouders. Om pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin tegen te gaan is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid.

Duidelijk moet in het begin van het schooljaar ook worden waar leerlingen en ouders heen kunnen gaan als er sprake is van pestgedrag of ander grensoverschrijdend gedrag (zie het overzicht van functionarissen in bijlage C). Ook naar ouders moet de school duidelijk maken wat wordt verstaan onder pesten, hoe we dat denken te voorkomen en hoe we pestgedrag denken aan te pakken. Dit kan bijvoorbeeld tijdens de eerste ouderavonden aan het begin van het schooljaar.

In het kader van het voorkomen van seksuele intimidatie / discriminatie kan de school voorlichtingen laten geven. Dit gebeurt door het COC in de tweede klassen.

3. Preventieve aanpak: rol van de docent / mentor.

3.1 Roluitoefening t.o.v. de groep

Pesten ontstaat vaak binnen de context van een negatieve groepssfeer. Iemand met afwijkend gedrag of een afwijkend uiterlijk wordt buiten de groep gezet in plaats van in de groep gehouden. Van de docent of mentor wordt verwacht dat hij / zij een leidersrol op zich neemt. Gebeurt dit niet, dan zullen leerlingen zelf gaan bepalen welke normen gelden in de groep.

Om onveilig groepsgedrag te voorkomen moet de docent of mentor dus zijn / haar leidersrol in gaan vullen. Wij verwachten hierin het volgende van onze collega's:

- De docent/mentor neemt de leiderschapsrol in en stuurt vanaf het begin de normen binnen de groep. Maakt duidelijk waar de school voor staat, wat de normen en waarden binnen de school zijn. Bespreekt deze zaken met de klas en is daarin duidelijk. In een veilig groepsklimaat kunnen leerlingen elkaar corrigeren met de intentie de groep bij elkaar te houden.
- Neemt signalen of klachten van leerlingen en ouders over pesten of ander grensoverschrijdend gedrag altijd serieus.
- Bij het vermoeden van grensoverschrijdend gedrag: laat aan betrokkenen weten dat hij / zij het probleem ziet en biedt aan te willen helpen.
- Zorgt voor een lage drempel, zorgt voor duidelijkheid en vervult als mentor een vertrouwensrol.
- Maakt leerlingen bewust van hun eigen invloed op de sfeer in de groep.
- Stemt met de overige docenten van een groep af: wat ervaar je aan signalen, gevoelens, incidenten? Welke interventies zijn nodig?
- Schakelt de ondersteuningscoördinator / vertrouwenspersoon, mentor, teamleider of het ondersteuningsteam in als dat nodig is.

3.2 Roluitoefening t.o.v. de individuele leerling.

Het signaleren van pestgedrag is lastig. Soms is aan de sfeer in de groep te merken dat er iets speelt, soms is het gedrag van een leerling aanleiding om door te vragen.

Bijvoorbeeld als een leerling:

- Vaak afwezig is.
- Vaak klaagt over hoofdpijn, buikpijn enz.
- Vaak met een bijnaam wordt aangesproken.
- Plotseling slechte cijfers haalt.
- Vaak als laatste wordt gekozen bij het indelen van groepjes.
- Vaak alleen is tijdens de pauzes.
- Vaak als eerste komt bij de les of als laatste blijft hangen.
- Vaak extreem reageert op plagerijtjes.
- Vaak betrokken is bij incidenten.

Leerlingen die deel uitmaken van de onderstaande groepen lopen een verhoogd risico om in aanraking met pestgedrag te komen. Ook leerlingen die niet tot deze groepen behoren kunnen natuurlijk gepest worden.

Tot de risicogroepen behoren leerlingen die:

- Lesbisch, homo, biseksueel of transgender zijn (lhbt-leerlingen).
- Overgewicht hebben.
- Een afwijkend uiterlijk hebben.
- Moeite hebben met het interpreteren van sociale situaties, zoals leerlingen met ASS of ADHD.
- Een pestverleden hebben (verhoogde kans op herhaald slachtofferschap).
- Hoogbegaafd zijn.
- Hooggevoelig zijn.
- Een fysieke handicap hebben.
- Uit een sociale achterstand situatie komen.

Docenten die signalen van pesten opvangen of die zich zorgen maken laten dit tijdig weten aan de mentor. De mentor kan op basis van zijn/haar relatie met de leerling doorvragen en oordelen welke vervolgstap wenselijk is.

4. Curatieve aanpak

Natuurlijk kunnen we met preventieve maatregelen niet voorkomen dat er sprake kan zijn van ongewenst gedrag. We zullen dan andere maatregelen moeten nemen. De stappen die we volgen staan beschreven in het stappenplan / protocol pesten (bijlage A) en in het handelingsprotocol bij grensoverschrijdend gedrag (schoolsite Bataafs Lyceum). Belangrijk is om in ieder geval in gesprek te gaan. Het pestprobleem moet altijd serieus worden genomen en ook moet er altijd duidelijk stelling tegen het pestgedrag worden genomen. In beginsel zijn wij een lerende school, en we zullen dus ook met elkaar aandacht hebben voor wat alle partijen, school, gepeste, pester, ouders, de klas, kunnen leren uit deze situatie.

De mentor voert de volgende gesprekken:

1. Met de gepeste leerling. Doel van het gesprek is veiligheid van de leerling en betrokkenheid.
De mentor betreft de gepeste leerling ook bij de vervolgstappen, maakt duidelijk wat er gaat gebeuren (gesprek met pester, eventueel teamleider en / of ondersteuningsteam, eventueel gesprek met ouders).
2. Met de pester. Doel van het gesprek is om duidelijk te krijgen welk gedrag daadwerkelijk pestgedrag is. In menig geval is de pester zich dat daarvan niet eens bewust. De mentor maakt duidelijk welke omgangsregels we hebben en wat de consequenties zijn als een leerling zich daar niet aan houdt. Maar ook wat zijn/haar gedrag met een ander doet.
3. Met beiden. Dit is een zogenaamd herstelgesprek. Doel van het gesprek is om inzicht in de situatie te krijgen, nagaan wat een ieder nodig heeft en om tot een oplossing te komen.

Bij nieuwe klachten:

Gepeste leerling:

4. Gesprek met mentor, teamleider of lid van ondersteuningsteam. Ouders worden ingelicht
5. Bij derde incident opnieuw gesprek met mentor, teamleider of lid ondersteuningsteam. Hierbij ook ouders uitnodigen. Bij dat gesprek kan ook externe hulpverlening worden geadviseerd

Pestende leerling:

- 4 Gesprek met mentor, teamleider of lid van ondersteuningsteam. Hierbij ook ouders uitnodigen
- 5 Bij derde incident opnieuw gesprek met mentor, teamleider of lid ondersteuningsteam. Hierbij ook ouders uitnodigen. De leerling krijgt dan een voorwaardenbrief. Bij dit gesprek kan ook externe hulpverlening worden geadviseerd.
- 6 Worden de afspraken die zijn gemaakt niet nagekomen, dan volgt in overleg met de teamleider en/of de directeur een maatregel op basis van de voorwaardenbrief (bijv. straf, schorsing).
- 7 Als uiterste straf kan iemand van school verwijderd worden.

Een kort verslag van bovengenoemde interventies wordt door de mentor opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

Indien het pestprobleem verder gaat dan een probleem tussen twee leerlingen van een groep zal er een klassengesprek door de mentor plaatsvinden om op die manier ook de “middengroep” erbij te betrekken Een dergelijk gesprek heeft een algemeen karakter. Met de klas wordt besproken wat er nodig is een veilige sfeer te creëren.

De genoemde stappen staan in verkorte vorm in het stappenplan beschreven (bijlage A).

Bijlage A: Stappenplan bij pesten.

Pestprotocol Bataafs Lyceum

Om pestproblemen te voorkomen zijn op het Bataafs Lyceum duidelijke regels vastgesteld. Zo weet elke leerling, ouder en leraar welk gedrag wel of niet getolereerd wordt en wat de sancties zijn op verkeerd gedrag. Hierdoor kan elke leerling zich veilig voelen op onze school.

HOE GAAN WE MET ELKAAR OM OP ONZE SCHOOL

Wat doen we wel:

- We vangen nieuwkomers op school goed op.
- We zorgen samen voor een goede sfeer
- We accepteren de ander zoals hij is
- We laten elkaar met rust
- We hebben respect voor de spullen van een ander
- We letten goed op ons taalgebruik
- Bij een conflict vertellen we wat er gebeurde. Daarbij laten we zien dat we geen partij kiezen bij conflicten en dat we goed naar elkaar kunnen luisteren.
- Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik om hulp
- Blijft het pesten doorgaan praat er dan thuis met je ouders over en/of op school met je mentor. Je kunt het altijd aan je mentor vertellen wanneer jijzelf of iemand anders gepest wordt. Wanneer je pesterijen meldt, vinden wij dat geen klikken. Wacht niet te lang met pesterijen melden. Vaak kan er snel iets aan gedaan worden.
- Als een pester doorgaat met pesten, melden we dit bij de mentor

Wat doen we niet:

- We isoleren niemand
- We lachen elkaar niet uit
- We noemen elkaar niet bij een bijnaam
- We roddelen niet over elkaar
- We bedreigen niemand, ook niet met woorden
- We maken geen seksueel intimiderende, dan wel racistische opmerkingen
- We gebruiken geen geweld
- We nemen geen wapens mee naar school

Wat doen we als er toch gepest wordt?:

1. Gesprekken leerlingen met mentor.
2. Gesprek met afspraken. Samen met ouders, mentor, teamleider.
3. Bij herhaling: gesprek met ouders, mentor / teamleider / counselor.
4. De leerling krijgt een voorwaardenbrief.
5. Eventuele hulp buiten school wordt geadviseerd.
6. Maatregelen: straf, schorsing, verwijdering.

Bijlage B: Digitaal pesten

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Zet voor jezelf de argumenten waarom je op internet wilt op een rijtje. En bespreek, met iemand die je vertrouwt en die er verstand van heeft, hoe je dat op een veilige en verantwoorde manier kunt bereiken.
- Bedenk dat niet alles waar is wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart email-adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat.
- Als je je vervelend voelt door iets wat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst.
- Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- Bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent.

Dus: geen e-mailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.

Let vooral op bij foto's van jezelf: als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.

- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam.
Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.

Wat kun je tegen digitaal pesten doen?

- Realiseer je dat dit gebeurt door iemand, die het persoonlijk moeilijk heeft en niemand heeft die hem/haar daarbij kan helpen.
- Niet altijd persoonlijk opvatten.
Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijk gaan schelden.
- Negeer de pestmails, - sms, -chat.
Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterij. Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid!
Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Dat geldt ook voor chatrooms. Als daar vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met chatten, verlaat chatroom.
- Blokkeer de afzender.
- Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender.

Als het gaat om sms'jes op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als vanaf een andere telefoon met nummervermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de dader zich bloot geeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd. Wanneer andere methoden niet helpen, kan uiteindelijk alleen de sms-functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.

- *Praat erover*
Erover praten met je vrienden, je ouders of een leraar die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Liefst met iemand die veel van computers en internet weet en die niet doorvertelt dat je gepest wordt.
- *Bewaar de bewijzen*
Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de sms, chat of mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan. Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, sms'jes e.d. aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.
- *Contactpersonen/leerlingbegeleiders*
Je kunt naar een van de contactpersonen/counselors op school gaan die speciaal zijn aangesteld om je te helpen bij vormen van ongewenst gedrag. Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen. Zij kunnen je ook helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is, maar je er nog steeds last van hebt.
- *Aangifte doen bij de politie*
In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl. Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld.
- *Wees zuinig op je wachtwoorden*
Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze makkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.

Tips voor ouders;

- *Toon interesse*
Verplaats u in de belevingswereld van uw kinderen op internet. Internet kan spannend en gevaarlijk zijn, maar ook heel leuk. Bezoek af en toe verschillende jongerensites en ontdek waarom uw kinderen internet leuk vinden. Praat daarover met uw kinderen en zorg ervoor dat ook de negatieve kanten van internet bespreekbaar zijn. Mochten er problemen zijn met het surfgedrag (seks- of gewelddadige sites) of mochten er vervelende ervaringen ontstaan tijdens chat- of mailcontact, of andersoortige problemen, dan weet uw kind dat hij/zij er met u over kan praten. De noodzaak van "stiekem gedrag" is voor uw kind dan minder aanwezig.

- **Afspraken maken**
Maak internetafspraken met uw kind, print deze uit en plaats ze ergens in de buurt van de computer.
- **Spoor de dader op**
Soms is de dader van pestmail, hacking, stalking e.d. op te sporen via het emailadres. Ook kunnen schrijfstijl en andere aanwijzingen leiden tot het vinden van de dader. Sla gesprekken/chats op of print ze uit.
- **Niet reageren**
Reageer nooit op pestmails e.d. Blokkeer de afzender.
- **Persoonlijke gegevens**
Geef geen persoonlijke gegevens op internet aan anderen. Kies voor een alias op internet.
- **Contact**
Treedt in contact met school in het geval van digitaal pesten.
- **Aangifte**
Doe in geval van digitaal pesten zo nodig aangifte of een melding bij de politie.

Bijlage C: stappenplan sexting

Zie onderstaande link voor meer informatie.

<https://www.schoolveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/stappenplan-omgaan-met-sexting/>

HELP! ER CIRCULEERT EEN NAAKTFOTO / SEKSFILMPJE OP MIJN SCHOOL!

Doel: beperken van de eventuele emotionele schade voor betrokkene(n) en herstellen rust en sociale veiligheid op school

ANALYSEER	REAGEER	FACILITEER	ACTIVEER	COMMUNICEER	EVALUEER
<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor het slachtoffer Verdoeliefde, maar steun en luister: wat heeft hij/zij nodig? Bepaal omvang en impact Gedraag te weten: is de seksfilm/je niet vrijelijk tot stand gekomen? Check bestaande protocol Betrek vertrouwenspersoon Betrek politie voor advies Zet acties op een rijtje <ul style="list-style-type: none"> • Wie • Wat • Wanneer • Waar • Hoe <p>Handel snel, maar met doordacht</p> <p>Bevredig de betrokkenen cultureel: wat ligt gevoelig?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voer gesprek met ouders van slachtoffer Wees goed voorbereid op emoties van ouders (schaamte, boosheid, verdriet, onmacht) Organiseer/adviseer hulp voor ouders van het slachtoffer Inventariseer vooral welke hulp voor ouders beschikbaar is Aandacht voor de dader Contacteer school dader: informeer en nodig uit tot samenwerken Indien van toepassing Voer gesprek met ouders van dader Organiseer/adviseer hulp voor ouders van de dader Besluit tot melding of aangifte In overleg met de politie Actie om online beeldmateriaal offline te halen www.melddings.nl Las een rustperiode in voor het slachtoffer Denk na over alternatieve interventies 	<ul style="list-style-type: none"> Stel communicatiestatement op Wat speelt er? Wat staat er? Wat doet u? Waaraan? Contactpersoon? Geef docenten handvatten Bijvoorbeeld: kaschijge boodschap, gesprekstechnieken, gedragsinterventies, lesactiviteit <p>Ook docenten kunnen oordel hebben: geef ruimte om erover te praten</p>	<ul style="list-style-type: none"> Verzoek dringend tot verwijderen foto/filmpje Aan de slag in de klas van het slachtoffer <ul style="list-style-type: none"> • Cierer hecht en reflectie • Maak afspraken over hoe slachtoffer te steunen • Rekenen ditte Buddy! Informeer ouders van klasgenoten van het slachtoffer Vraag het slachtoffer wie hij/zij als hulpmiddel in de klas zou willen inschakelen 	<ul style="list-style-type: none"> Handel conform het communicatiestatement Overweeg interventies en gesprek in overige klassen Aandacht in andere klassen is afhankelijk van de mate van verspreiding en onrust Overige klassen: Informeer ouders van leerlingen Indien van toepassing Wees voorbereid op media aandacht (sociale media, tv, radio, televisie) <ul style="list-style-type: none"> • Wie doet wat? • Kan communicatiedienstverleners als het nodig is? • Hoe omte gaa met journalisten en camerajonges? Stem communicatie af met de school van de dader Indien van toepassing <p>Verwijs bij onjuiste berichten op sociale media naar het communicatiestatement op de website</p>	<ul style="list-style-type: none"> Evalueer met slachtoffer, ouders en docenten Denk ook na over preventiemaatregelen Vraag terugkoppeling aan de school van de dader Indien van toepassing Evalueer het proces in het ZAT-overleg met alle professionele betrokkenen Wat ging goed? Wat kon beter? Plan momenten in voor nazorg aan alle betrokkenen. Hoe gaat het nu? Hebben ze nog wat nodig? Verwerk evaluatie in protocol/handlingsplan <p>Deelput te input voor het protocol & preventiemaatregelen!</p>
<p>BELANGRIJK! AANPAK VAN DE GROEP DOOR AFGEVEN KRACHTIG SIGNAAL: ZONDER VERSPREIDERS GEEN SHAME SEXTING! Zet negatieve groepdruk in je positieve gesprekken!</p>					
<p>Denk na over passende boodschap naar leerlingen: problematisering of normaliseren?</p>			<p>Weet wat er online speelt: monitor actief sociale media op berichten rondom jouw school</p>		
<p>Hulp bij online veiligheid, gastlessen, kant-en-klaar mentorlessen, ouderavonden en scholing voor professionals: www.bureaujeugdmedia.nl / info@bureaujeugdmedia.nl / 020-662.6559</p>					

Bijlage D: Contactpersonen

Aanspreekpunten op school in geval van pestgedrag / onwenselijk gedrag:

- De mentor
- Teamleider
- K. Reijmer, ondersteuningscoördinator / anti-pestcoördinator
- Nicole Lüers, leerlingbegeleider
- P. van der Heijden, leerlingbegeleider
- R. Huiskes, vertrouwenspersoon OSG Hengelo

Bijlage E: Bronvermelding

- Schoolgids Bataafs Lyceum 2022-2023
- De schoolsite van het Bataafs Lyceum voor onder andere het Convenant Veiligheid in en om de school en voor het Handelingsprotocol bij grensoverschrijdend gedrag.
- schoolenveiligheid.nl
- pestweb.nl
- pesten.nl
- coc.nl
- gaystraightalliance.nl
- nji.nl (Nederlands Jeugdinstituut)
- pesten-op-school.nu
- pestenislaf.nl